

Nr 353

Av herr Eliasson i Stockholm, *angående förenklat förfarande vid föredragning inför domstol av skriftligt bevismaterial.*

I vissa vidlyftiga brottmålsprocesser har förekommit omfattande skriftlig bevisning. Det har t. ex. gällt vidlyftig korrespondens, långa kontrakt eller andra affärshandlingar av stor omfattning, av betydelse t. ex. för tolkning av ett avtal eller annan rättshandling i ett ofta invecklat förmögenhetsrättsligt sammanhang. I många fall har härvid ur dessa handlingar skilda parter åberopts från de olika parterna, vilket nödvändiggjort att handlingarna för sammanhangets skull i sin helhet gjorts till processmaterial. För att för rätten möjliggöra tillgodogörande av materialet har i sådana fall i regel genom vederbörande domstols försorg särskilda avskrifter och sammanställningar gjorts, varvid samtliga domstolsledamöter och parter försetts med exemplar. Sådana sammanställningar har givetvis också underlättat tillgodogörande av sakframställning och plädering, vari regelmässigt berörts viss del av det skriftliga materialet. Muntlighetsprincipen har emellertid i de olika domstolsinstanserna krävt uppläsning av allt detta skriftliga material i den mån muntlig föredragning därav icke skett tidigare under sakframställningen eller eljest. Det har förekommit veckolånga uppläsningar av sådant material, som parter och domstolsledamöter alla haft exemplar av i en för övrigt tom rättssal. I dessa fall har uppläsandet skett mera för att uppfylla lagens formföreskrift än för att tjäna något ändamål i processen. Ur offentlighetssynpunkt har uppläsandet saknat allt intresse. Att i sådana fall upptaga tid med att dag ut och dag in sitta och högläsa skriftliga bevis, som var och en av domstolsledamöterna och parterna har exemplar av och vars innebörd för den oinvigde måste framstå såsom obegriplig, synes meningslöst. Ändring torde kunna företagas i rättegångsbalken för att i sådana undantagsfall möjliggöra för domstolen att efter samtycke av parterna förklara att utdelat skriftligt material finge anses för domstolen känt och icke behöva särskilt uppläsas. Ett sådant till vissa undantagssituationer snävt begränsat avsteg från offentlighetsprincipen torde icke ingiva några betänkligheter. Det vore ägnat att i någon mån förkorta handläggningstiden för några av de största brottmålsprocesserna och synes något mildra det avsteg från omedelbarhetsprincipen som en långt utdragen huvudförhandling alltid måste innebära.

Med stöd av vad sålunda anförts hemställes,

att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t begära att ändring i ovan angivet hänseende företages i rättegångsbalken.

Stockholm den 26 januari 1958

Lennart Eliasson